

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. II. Quid sit Vnio hypostatica.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

TOM. II.

VI. *Affirmant aliqui, alii negat unionem hypostaticam distinguunt ab assumptione.*

VII. *Dicendum assumptio. nec adaequatè acceptam includere & actionem illius productivam.*

VIII. *Declaratur quid ex hac unione inter personam Verbi & naturam humanam resultet.*

IX. *Sine admitenda hac propositio Christus est divinitas & humanitas simul sumpta.*

X. *Quis sit terminus formalis incarnationis.*

Quæres quartò: An distinguatur Unio hypostatica ab assumptione. Negant aliqui, nam inquit, assumere peculiariter convenit Verbo in hoc mysterio, nil autem ei peculiare convenit præter terminare unionem, cum productio illius æqualiter competat toti Trinitati: Alii tamen asserunt distinguere; assumptio enim inquit est productio unionis, productio autem ab unione distinguitur.

Respondetur tamen assumptionem ab unione inadæquatè distinguere; nec enim assumptio est sola productio unionis, sic enim Pater & Spiritus Sanctus assumpsissent humanitatem, cum unionem illam produderint: nec etiam assumere est merè uniri. Unde assumptio adæquatè accepta, & unionem includit & actionem illius productivam, sicque solum Verbum assumpsit humanitatem, utpote cui soli competit habere aut terminare unionem, & illam producere.

Quinto quæritur: Quid sit quod ex hac unione resultat; non enim resultat nova natura, hoc namque esset incidere in errorem Eutichetis: nec nova persona, persona enim Verbi antea eadem numero existebat, quæ post unionem; quid ergo de novo hic resultat. Respondetur, resultare ex hac unione terminum quendam compositum, qui nec est persona Verbi nudè, & secundum se sumpta, sed persona Verbi ut incarnata, seu ut facta hypostasis naturæ humanæ.

Sextò: Num hæc propositio sit admittenda, *Christus est divinitas & humanitas simul sumpta.* Respondetur in sensu materiali & identico admitti posse, quod idem est in omni composito, utpote quod non distinguitur à partibus simul sumptis. Confirmatur ex sancto Leone Epistolâ undecimâ affirmante non esse impossibile quod *Verbum, caro, & anima sit unus Christus.* Nec propterea damnata est in Concilio Constantiensis, hæc propositio Joannis Hus, duæ naturæ, divinitas & humanitas sunt unus Christus, sed quia capiebat eas sigillatim, non simul.

Quæritur septimò: Quis sit terminus formalis incarnationis, prout dicit actionem incarnandi. Vasquez disp. 19. cap. 2. ait esse humanitatem, utpote quæ communicatur Verbo. Dicendum tamen cum Suarez esse ipsam unionem, terminus quippe formalis actionis est id quod per actionem producitur.

SECTIO SECUNDA.

Quid sit Unio hypostatica?

I. *Quinam ex hæreticis unionem hypostaticam negaverint.*

II. *Hæresis Nestorii Patriarchæ Constantinopolitani.*

VARIE antea factis sæculis contra hoc mysterium exorta sunt hæreses: Unionem ergo hypostaticam inprimis negavit Carpocrates & Gnostici, aliique hæretici, apud sanctum Irenæum lib. 1. contra hæreses, cap. 24. asserentes Christum esse purum hominem, *Infelicissimo errore existimantes, ut ait S. Augustinus, se ad unici Patris gloriam, nisi per unici Filii contumeliam non pervenire.*

Duæ verò præter cæteras celebres extitere contra Unionem hypostaticam hæreses: Prima fuit Nestorii Patriarchæ Constantinopolitani, qui in Christo duas aiebat esse personas, humanam, alteram genitam ex Virgine, quam consequenter Dei genitricem esse negabat; alteram divinam, sicque distinguebat inter *JESUM & Christum, & JESUM purum fuisse hominem dicebat,*

Christum verò Dei Filium esse assererat, hunc autem in *JESUM* tempore solum baptismatis in columbæ specie descendisse nonnulli ex ejus sectaribus affirmabant.

Negabat itaque Nestorius ullam veram substantialem unionem inter has naturas, vel personas, quas ponebat distinctas intercedere, sed solum accidentalem quandam, vel per inhabitationem, sicut Spiritus Sanctus habitare dicitur in justis, per affectum scilicet & donorum gratiæ communicationem, vel per summam voluntatum consensionem, vel denique per operationem quod divinitas humanitate tanquam instrumento uteretur, &c.

Contra hanc hæresim celebratum est tertium Concilium generale Ephesi, ubi definitum est, in Christo unam tantum esse personam, & refellitur apertè ex Scripturâ sacrâ, *Et Verbum caro factum est, Joannis primò: Quem dicunt homines esse Filium hominis, responderet ei Petrus, Tu es Christus Filius Dei vivi;* ubi Sanctus Petrus filium hominis asserit esse Filium Dei: Et eidem Christo dicit Sanctus Thomas Joannis 20. *Dominus meus & Deus meus.* Aptissima verò ad rem hanc sunt verba illa Joannis Epistolæ 1. cap. 4. *Omnis Spiritus qui solvit JESUM, ex Deo non est, & hic est Antichristus.*

Altera hæresis fuit Eutichetis, quem secuti sunt Acephali: hic dum acriter in Nestorium inveheretur duas in Christo personas constituentem, in alterum extremum delapsus est, ut scilicet naturas identificaret in Christo, vel confunderet. Dicebat itaque unam tantum esse in Christo naturam, fierique vel per conversionem divinitatis in carnem, non veram & nostræ similem, sed apparentem solum, & phantasticam, vel è contra per conversionem humanitatis in divinitatem, vel tandem per commixtionem & confusionem naturarum, divinæ scilicet & humanæ naturæ, ut cum mixta fiunt ex elementis; quo enim ex his modis sententiam suam intellexerint hi hæretici non satis constat inter Theologos.

Hæresim Eutichetis novissimè hac nostrâ ætate resuscitare conatus est Michaël quidam Servetus, qui in libris quos inscripsit, *De erroribus Trinitatis, & omnem personarum in Deo distinctionem cum Sabellio tollit, damnans Tretheismi omnes qui tres personas in divinis ponunt, & Christum ideo Filium Dei appellari asserit, quod ex ipsâ Dei substantiâ caro ejus in utero Virginis efformata sit, sicque naturas in Christo confundit, & incarnationem tollit cum Eutichete.* Hanc hæresim jam recentem unâ cum auctore Genevæ combussit hæresis Calviniana, digna & ipsa quæ iidem flammis periisset.

Eutichetem cum suis apertè refutant loca illa Scripturæ, in quibus Christus verus Deus appellatur, & verus homo, quod tamen verum non esset, si naturæ in ipso tam divina quàm humana non mansissent distinctæ, & inconfuse. Inprimis igitur Joannis c. 20. *Dominus meus & Deus meus, Ego & Pater unum sumus, Joannis c. 10. ad quam rem etiam faciunt ea Scripturæ testimonia, in quibus dicitur principium Spiritus Sancti. Quod autem sit verus homo probatur Joannis primò, Verbum caro factum est. Qui factus est ex semine David, secundum carnem;* ad Romanos, c. primo. *Mediator Dei & hominum homo Christus JESVS:* ad Timotheum, cap. 2. Unde Apostolus ad Romanos, cap. 9. utrumque conjunxit his verbis, *Quorum Patres ex quibus est Christus secundum carnem,*

III. *Nullam inter duas Christi naturas ponebat unionem substantialem, sed accidentalem tantum Nestorius.*

IV. *Hæc Nestorii hæresis in Concilio Ephesiano fuit damnata.*

V. *Eutichetis acriter impugnans Nestorium, in aliam hæresim incidit.*

VI. *Michaël Servetus hæresis in re delirans.*

VII. *Eutichetis hæresis pluribus divini Verbi rationibus refellitur.*

carne, qui est super omnia Deus benedictus in saecula.

VIII. *Contra hanc Eutichetis haeresim celebratum fuit Concilium Chalcedonense, in quo etiam fuit damnata.*

Denique contra hanc haeresim celebratum est Concilium Chalcedonense: quod fuit quartum generale, ubi actione quinta sententiam suam contra eam sic tradunt Patres: *Confitemur in novissimis diebus Filium Dei unigenitum in duabus naturis inconfuse inconvertibiliter, indivise, inseparabiliter agnoscendum, nunquam sublatam differentiam naturarum propter unionem.* Videatur Valentia hic, quaest. 2. puncto 2. Bellarminus lib. 3. de Christo cap. 3. & sequentibus.

IX. *Sine Unio hypostatica realiter ab extremis distincta.*

His ergo rejectis, restat solum sibi inter Orthodoxos, Quid sit haec unio, & num quid realiter ab extremis distinctum. Negat Valentia hic, quaest. 2. puncto 5. Gregorius, Ariminensis, Baronius, & Alvarez, quos citat Tannerus hic, disp. 1. quaest. 3. dub. 4. Dicunt ergo hi auctores unionem non esse quid ab extremis, Verbo nimirum & humanitate distinctum, sed esse sola ipsa extrema inter se ex voluntate Dei unum tertium facientia.

X. *Unio hypostatica est modus substantialis supernaturalis inter Verbum divinum, & humanam naturam.*

Dicendum tamen unionem hypostaticam esse modum substantialem supernaturalem, per quem humanitas unitur Verbo ad unam cum eo personam constituendam: ita Suarez, Vasquez, Albertinus, Tannerus, qui hanc merito vocat communem sententiam, auctoritateque pro ea fulsissime citat, praeter Sanctum Thomam, Scotum, Durandum, Gabrielem, &, quod mireris, Ochamum, qui licet unionem inter animam & corpus in homine, & quovis composito physico ab extremis distinctam neget, unionem tamen hypostaticam necessariò ab humanitate & Verbo distinguendam asserit. Quem proinde Tartareus in tertio, distinctione prima, quaest. 1. propositione 10. eidem veluti insultans sic alloquitur: *Domine Ocham, dic, quid coegit te ad hoc dicendum? Certè evidentissima ratio: quæ est ista? Impossibile est transire de contradictorio in contradictorium sine deperditione, vel acquisitione alicujus positivi, sed natura humana prius non erat unita, & modò est unita, & sit transitus: ergo &c.*

XI. *Ratione ostenditur Unionem hypostaticam à Verbo & humanitate realiter distingui.*

Ratio conclusionis est, quam latè profecutus sum disput. 14. Physicorum in simili, de unione animæ ad corpus; possunt existere hæc extrema simul in rerum naturâ intimè penetrata sine eo quòd uniantur, & verum reale compositum constituent, ergo ad hoc ut uniantur superaddi debet aliqua entitas, quæ hunc effectum formalem de novo tribuat. Confirmatur, & inquiri quid sit hæc unio, non est intima præsentia, æquè enim Pater & Spiritus Sanctus sunt intimè præsentés humanitati ac Verbum: non dispositiones, hæc namquè nullæ requiruntur, vel saltem nullæ sunt, quibus stantibus non possit Verbum non uniri, ergo non sunt formaliter unio, hæc enim posita, non potest non uniri, ut constat.

XII. *Unio hypostatica non est voluntas Dei, qua statuit ut Verbum terminet humanitatem.*

Dices: Est voluntas Dei, qua vult, ut Verbum nunc terminet humanitatem, & suppleat locum subsistentiæ creatæ, cum antea non terminaret. Contra primò: Ergo vult aliquid reale nunc quod antea non volebat præter humanitatem & Verbum, cum utrumque horum antea existeret, & non terminaret. Contra secundò: Cor non æquè vult Deus ut Pater vel Spiritus Sanctus terminet humanitatem, ac filius, si terminare nihil aliud sit, quàm esse Verbum intimè præsentis. Contra tertio: Voluntas Dei non dat effectus formales rebus creatis formaliter,

sed efficienter, aliquid scilicet novi in rebus producendo, alioqui parietem esse album, & ærem lucidum, &c. dicamus esse voluntatem Dei.

XIII. *Non est etiam Unio hypostatica voluntas Dei concurrèndi cum humanitate ad operationes.*

Dices secundò: Uniri Verbum humanitati est voluntas Dei concurrèndi cum humanitate ad operationes. Contra primò: Voluntas hæc & operationes omnes ad extra sunt communes toti Trinitati, ergo tota Trinitas fuit incarnata. Contra secundò: Anima Christi in Eucharistia nec potest videre, nec audire, nec operationem ullam à sensibus dependentem elicere, & tamen nullus audeat negare esse ibi unitam corpori, & esse verum compositum, & totum Christum sub utraque specie, sicut licet pro tempore concurrere noluerit Deus cum igne Babilonio ad operationes, erat tamen verè tunc ignis, ergo voluntas, quæ vult Deus constitui compositum aliquod, non est voluntas concurrèndi ad operationes, ac proinde etiam Deus haberet voluntatem non concurrèndi cum humanitate ad operationes per horam vel diem, adhuc maneret per id tempus unita Verbo. Dices: Sufficit quod concurrere velit pro alio tempore. Contra: Ergo si assumpisset Verbum humanitatem Sancti Petri, aut aliam prius existentem, quàm assumeretur, sequeretur antea fuisse illi unitum: & quæro: Si Deus dimittere vellet humanitatem ad horam, & postea eam denuò assumere, quid vellet aliud in hac sententiâ, quàm dum vult non concurrere cum illâ ad ullas operationes pro illo tempore.

XIV. *Sequeretur in illâ sententiâ nullum compositum naturale esse adæquatum quid creatum.*

Tandem sequeretur hominem, aut quodvis aliud compositum naturale, non esse adæquatum quid creatum, cum voluntas Dei concurrèndi ad operationes sit de intrinsecâ illius constitutione, voluntas ergo concurrèndi ad operationes præsupponit voluntatem constituendi compositum; adeoque non est formaliter eadem, sicut etiam voluntas concurrèndi cum Angelo, aut aliâ quavis creaturâ ad operationes, supponit voluntatem ut sit, illamque necessariò præsupponit.

XV. *Obijcitur. Sicut denominationem volentis, ita & terminantem in accipere potest Deus sine ullo superaddito.*

Dices tertio: Hoc totum fieri posse sine unione, aut quavis aliâ entitate distinctâ per ipsam hypostasim divinam seipsâ terminantem humanitatem: sicut enim potest Deus sine aliquo distincto recipere denominationem volentis in decretis liberis, ita quidni recipere similiter poterit denominationem terminantis, sine ullâ entitate superadditâ. Hæc responsio non caret probabilitate, & ob eam existimo non tam apertè ostendi posse necessitatem hæc ponendi unionem distinctam; atque ostenditur in compositis naturalibus, cum si illibi recurrere liceat ad mysteria, hæc liceat. Quare miror Ochamum, cum in omnibus aliis compositis unionem distinctam negaverit, hæc dare manus, & unionem admittere.

XVI. *Sed contra illam est, ad tantum quippe mysterium sine necessitate non est recurrèndum.*

Sed contra: Nititur enim hæc solutio opinionione illa de actu libero adæquate intrinsecò, quæ tamen à plurimis non admittitur. Contra secundò: Quicquid enim sit de possibilitate hujus rationis, quæ Verbum uniat sine aliquo superaddito, non tamen est necessarium huc recurrere, ad tantum autem mysterium sine necessitate confugiendum non est, ergo si possumus clariùs per unionem distinctam Incarnationem explicare, id est faciendum; nec enim valet hæc consequentia unum vel alterum mysterium est necessariò admittendum in Deo; ergo possumus quælibet in eo pro libito statuere.

TOM. II.

XVII. *Incarnatio à Patribus dicitur facta per actionem communem toti Trinitati, ergo non est ipsum Verbum.*

XVIII. *In illâ sententiâ sequitur Christum esse à se.*

Contra tertio: Incarnatio est quid factum per actionem communem toti Trinitati, ut Patres affirmant, dicuntque esse proprium Omnipotentia divina, & egere virtute infinitâ; ergo hæc unio non est ipsum Verbum; Verbum enim non fit, nec denuo producitur multò minùs per actionem communem toti Trinitati; ergo hæc unio, seu terminatio Verbi ad humanitatem esse debet quid creatum.

Confirmatur: Sequeretur Christum esse à se, quod probatur; hæc enim terminatio in hac sententiâ aliud nihil est quàm Verbum, sicut ergo ratione solius unionis generatâ dicitur homo generatus, licet & anima & materia creetur, ita & Christus erit à se ratione unionis, cum hujusmodi denominationes in composito sequantur formam compositi ut compositum est, quæ est unio. Confirmatur secundo: Unio hypostatica quæ jam de novo producitur, vel generatur vel creatur, neutrum dici potest in hac sententiâ, ergo, non primum, quod tamen omnes affirmant; hæc enim terminatio, cum juxta illos sit realiter ipsum Verbum, non potest educi ex ullius potentia, ut est manifestum, sed nec potest creari, ergo, &c.

Dices: Produci totum. Contra: Totum nihil aliud est quàm productio omnium partium & unionis. Dices sufficere dici posse Christum produci per generationem, ex eo quod unio inter animam ejus & corpus educatur ex eorum potentia. Contra primò: Qui enim negant Unionem hypostaticam distingui, idem dicunt de unione inter animam & corpus; ergo solutio est de subiecto non supponente. Contra secundò: Productio unionis inter animam & corpus non est productio Christi; ergo ratione illius non potest Christus dici produci per generationem, imo nec omnino produci, cum illâ positâ nondum sit Christus, ergo ut jam dicatur produci Christus, debet aliquid in eo jam produci, nihil autem est si non detur aliquid præter utrumque extremum, ut est manifestum casu quo Deus assumpsisset naturam aliquam priùs tempore existentem, quàm assumeretur.

Objicitur: Hinc sequi Verbum mutari cum de novo afficiatur unione creatâ, & aliter per eam se habeat intrinsecè. Huic objectioni latè respondimus suprâ Disputatione quadragesimâ, nec quidquam hinc addere est necesse.

XIX. *Non potest dici productum totum.*

XX. *Neque ex unionis distinctâ significatur mutari Deum.*

DISPUTATIO QUADRAGESIMA NONA.

De terminò unionis ex parte assumentis.

SECTIO PRIMA.

An humanitas Christi, existat per existentiam Verbi?

I. *Humanitas Christi non existit per increatam existentiam Verbi.*

CONCLUSIO negativa: Dicimus itaque contra Thomistas humanitatem Christi non existere per existentiam increatam Verbi, sed habere suam propriam creatam, per quam est ens actu extra causas existens: ita omnes ferme hodie Auctores: Et ut Philosophica argumenta quæ contra hanc sententiam in Philosophiâ tradidi, omittam, ut quod æquè urgeant argumenta omnia hujus sententiæ contra existentiam ipsam, quæ non minùs transit de non esse ad esse, quàm essentia, sitque tam indifferens ad existendum quàm illa: quod existentia habeat etiam suam essentiam, seu conceptum essentialem sibi proprium, & à conceptu essentialem distinctum, quod actio productiva terminetur non ad existentiam solùm, sed ad essentiam, quæ verè & physicè producitur, & est ens ab alio: ut inquam hæc & alia omittam, quæ latè proposui Disputatione quintâ Metaphysicâ.

II. *Docent Concilia & Patres Perjo-*

Probatur nostra sententia argumentis Theologicis; primò enim Patres & Concilia affirmant factam esse compositionem unius personæ in hoc

mysterio ex duabus naturis realibus & actualibus, nam Christi & ut sic inter se distinctis; ergo juxta Concilia & Patres sunt ibi duo entia actualia realiter distincta, ergo sicut Verbum, quia ens actu habet suam existentiam, ita & humanitas habere debet suam. Confirmatur: Priùs ad unionem præsupponi debet humanitas esse ens actu; nihil enim potest subiectare unionem physicam, nisi quod actu pro aliquo etiam priori existit. Confirmatur secundò: Angeli viderunt intuitivè humanitatem Christi in terrâ existentem, quod tamen dici non posset in contrariâ sententiâ. Videre enim rem aliquam ut existentem est videre illius existentiam, sicut videre aërem ut lucidum, est videre lucem ipsi unitam; existentiam autem humanitatis secundùm hanc sententiam videre non poterant Angeli, cum sit ipsa existentia increata Verbi, sicut ob eandem rationem videre non poterant humanitatis subsistentiam.

Probatur secundò: Anima Christi per creationem accipit aliquid esse & ponitur à parte rei extra causas, ergo ut distincta à personalitate Verbi habet propriam existentiam; ad hanc enim terminatur actio creativa, cum essentia rerum quales, seu in esse possibili, sint improductæ. Dices: Terminari actionem illam creativam ad unionem animæ cum Verbo: Contra: nam unio illa non creatur, sed producitur per generationem, & subiectatur in animâ. Contra secundò: Non ad unionem solùm sed ad animam terminatur actio,

III. *Christi anima ut distincta à personalitate Verbi ponitur extra causas, ergo habet suam existentiam à Verbo personalitate distinctam.*